

9. Can. XXXVI. Ne ullus sine remedio, aut spe venie ab Ecclesia repellatur, neve ulli si pœnituerit, aut se correxerit, ad veniam redeundi aditus obstruatur. Sed si cui forsitan discrimen mortis imminet, damnationis constituta tempora relaxentur. Quod si agrotum accepto viatico revalescere fortasse contingit, statuti temporis spatia observare convenit.

Nicanum Concilium de his, qui vita excedunt, can. 12. alias 13. & Concilium Carthaginense IV. can. 4. & can. 76. & 78. Itemque Arausicanum I. c. 3. idem cum isto Epœonensi canone decernunt, & de conciliando & communicando agrotum pœnitente, & de resumenda pœnitentia, si convalescat.

11. Can. XXXVIII. Monasteria puellarum non nisi probata vite & astitis provehant ad quasque earum necessitates vel ministraciones permittantur intrare. Ad faciendas vero Missas, qui ingressi fuerint, statim exacto ministerio regredi festinabunt. Alias autem nec Clericus, nec Monachus juvenis, ullum ad puellarum congregacionem habeat accessum, nisi hoc aut paterna aut germana necessitudo probetur admittere.

Illis sane & aliquot posterioribus sæculis non erant Monialium Ecclesiæ cum populo communes, sed intra clausuræ septa continebantur soli earum usus destinatæ. Similia de prohibito Clericorum aliorumque virorum ad Monialium septa ingressu, præterquam necessitatis causa: & de obligatione Sacerdotibus imposita egrediendi statim a Missa peracta, nec ulterius consistendi in oratorio, neque in claustro, renovantur in Concilio quibusdam sub Carolo Magno celebratis, scilicet Arelateni sexto canon. 7. & Turonensi tertio canon. 29.

12. Inducant subscriptiones, celebratam hanc Epœonensem Synodum fuisse, Agapito Consule, primique subscriptis, ut in propria Ecclesia Avitus Viennensis, deinde Viventolus Lugdunensis Metropolitæ, & sub his alii Episcopi 23.

CONCILIUM ARAUSICANUM II.

Anno a Christo 529.

1. Arausione convenit hæc Synodus ordine secunda, Christi anno 529. sub Felice Papa IV. regnante in Italia Athalarico Amalafunthæ filio, in Galliis vero liberis Clodovæi. Præfedit Concilio Cæsarius Arelatenfis, quod approbatum mox fuit a Bonifacio Papa II. Felicis successore in sua ad Cæsarium epistola. Hæc Synodo adversus Semipelagianos, qui in Gallia, maxime vero in secunda Narbonensi Provincia, & circumvicinis locis percrebuerunt, ab Augustino circa gratiam Christi & liberum nostrum arbitrium dissentientes, quorum coryphæi erant Cassianus, Faustus Rejenfis, Vincentius, Gennadius, Cassiani & Vincentii scripta solide refellebat Prosper editis adversus Collatorem, & adversus objectiones Vincentianas libris. Faustus autem libros oppositis & sincerioribus libris oppugnaverant sanctissimi tres Episcopi Avitus Viennensis, Fulgentius Ruspensis, & qui Synodo isti præfedit Cæsarius Arelatenfis, cui interfuissent octo viri optimates & illustres, Petrus Marcellinus Præfectus Prætorii Galliarum atque Patricius, Syagrius, Opilio, Pantagathus, Deodatus, Cariatto, Marcellus, & Namatius, qui post tredecim Episcopos subscripserunt, Decio juniore Consule. Sic vero præfatur Antifites: Cum ad dedicationem Basilicæ, quam Illustrissimus Præfectus & Patricius filius noster Petrus Marcellinus, Felix Liberius in Arausica civitate fidelissima devotione construxit, Deo propitiante, & ipso invitante convenissemus, & de rebus que ad Ecclesiasticam regulam pertinent inter nos spiritualis esset oborta collatio, pervenit ad nos, esse aliquos qui de gratia & libero arbitrio per simplicitatem minus caute, & non secundum Catholicam fidei regulam sentire velint. Unde id nobis secundum admonitionem, & auctoritatem sedis Apostolicæ iustum ac rationabile visum, ut pauca capitula ab Apostolica nobis sede transmissa, que ab antiquis Patribus de sanctarum Scripturarum voluminibus in hac præcipue causa collecta sunt, ad docendos eos, qui aliter, quam oportet, sentiunt, ab omnibus observanda, proferre, & manibus nostris subscribere deberemus, quibus lectis, qui hucusque non sicut oportebat de gratia & libero arbitrio credidit, ad ea que fidei Catholice conveniunt, animum suum inclinare non differat. Ex hac præfatione (quæ

certe præcessit Bonifacii epistolam hujus Synodi approbatricem) colligitur evidenter, eos, qui contraria sequentibus Synodi definitionibus fenserant, vel docuerant, contra fidei Catholice regulam errasse. Id enim Patres Arausicani fidenter declarant, antequam Bonifacius Papa suum sensum publico decreto aperuisset.

2. Can. III. Si quis ad humanam invocationem gratiam Dei dicit conferri, non autem ipsam gratiam facere, ut invocetur a nobis, contradicit Isaia Propheeta, vel Apostolo dicenti: Inventus sum a non querentibus me, palam apparui his qui me non interrogabant.

Semipelagiani seu Massilienses quamvis contra Pelagianum dogma gratiam Dei ad salutem affererent necessariam, attamen in hominis arbitrio semina quadam, & dispositiones ad evocandam Dei gratiam collocabant, scilicet desiderium salutis, & libertatem naturalem & instam orandi, quibus rebus quemlibet hominem propriis & naturalibus viribus relicto gratiam promereri, & ad se elicere dicebant: ut ex epistolis constat Prosperi & Hilarii, quibus Augustinum admonent ingruentis in Gallia istius hæresis.

3. Can. IV. Si quis ut a peccato purgemur, voluntatem nostram Deum expellere contendit, non autem etiam ut purgari velimus, per Spiritum sancti infusionem & operationem in nos fieri conficitur, resistit Spiritui sancto per Salomonem dicenti: Preparatur voluntas a Domino; & Apostolo salubriter predicanti: Deus est qui operatur in nobis velle & perficere pro bona voluntate.

Sanctus Ecclesiæ Doctor, & divinæ gratiæ propugnator insignis Augustinus, gratiæ vim & efficacitatem sic describit in libro de gratia Christi c. 10. Sed nos hanc gratiam volumus isti fateantur, qua future gloriæ magnitudo non solum promittitur, sed etiam creditur, & speratur; nec solum revelatur sapientia, sed etiam amatur: nec solum suadetur omne quod bonum est, sed & persuadetur. Hanc debet Pelagius gratiam confiteri, si vult non solum vocari, sed etiam esse Christianus. Vis illa quidem quam Lutherus invenit, quæ humanam voluntatem necessitate adigat, arcenda profus est a Christi gratia, solaque illi tribuenda virtus, & efficacia, cui possit humana libertas dissentire, si velit: ut definit Synodus Tridentina sess. 6. can. 4. Idemque docet Augustinus, qui memorato superius libro, aliisque permultis locis asserit, gratiam Christi victricem suam semper fortiri effectum; adeout de eadem victrice in lib. de prædestinatione Sanctorum c. 8. hæc asseveret: Gratia, que Dei benignitate humano cordi infunditur, a nullo duro corde respuitur, cum ad hoc detur ut duritiam asserat cordis. Idem tamen lib. de spiritu & littera luculenter docet cap. 33. integram sub gratiæ ductu servari hominis libertatem his verbis: Profecto & ipsum velle bonum Deus operatur in homine, & in omnibus misericordia ejus prævenit nos: consentire autem vocationi Dei, vel ab ea dissentire, sicut dixi, propriæ voluntatis est. Nos vero errorem illum profus averfamur, qui voluntarium cum libero ita confundit, ut ipsam necessitatem, quam non repugnat esse quandoque voluntariam, cum libertate fudeat conciliare, quæ tamen revera indivulve coheret cum indifferentia ad res oppositas, sive contrarie sive contradictorie. Estque doctrina Augustini, Hieronymi, & Thomæ: Ait enim Hieronymus contra Jovinianum lib. 2. Liberi arbitrii nos condidit Deus, nec ad virtutes nec ad vitia necessitate trahimur: alioquin ubi necessitas est, nec damnatio, nec corona est. Istud Hieronymi effatum refert Augustinus lib. de natura & gratia cap. 65. & approbat ut verissimum. Idemque lib. 3. de liber. arbitrii cap. 1. confert motum lapidis nature impulsu deorsum cadentis, cum motu animi, quo relicto incommutabili bono, ad inferiora dilabimur; & nos dissimiles in hoc esse docet, quod lapis nature impulsu deorsum movetur, nec in potestate habet lapis hunc motum cohibere; cum tamen animus possit motum cohibere, quo superioribus desertis ad inferiora demittitur. Idemque lib. de gratia & libero arbitrio, quem pro concilianda gratia cum nostra libertate composuit, postquam verba Scripturæ sacræ retulit: Apposui tibi ignem & aquam, ad quodcumque volueris, extendere manum tuam. In conspectu hominis vita & mors, quodcumque placuerit dabitur eis. Hæc subjungit cap. 2. Ecce apertissime expressum videmus humana mentis arbitrium liberum. Angelicus autem Doctor pluribus sæculis ante constitutiones Summorum Pontificum Innocentii X. & Alexandri VII. docuerat propositionem istam, quod voluntas necessitate, sine ulla tamen coactione mota, sit alicujus meriti capax: esse simul fidei Catholice contrariam, & subvertere omnia principia Philosophiæ moralis; tolli enim

It enim per eam necessitatem, liberum arbitrium, & de liberationem, & exhortationem & præceptionem, & laudem, & penam, & vituperium, quæst. 6. de malo, artic. 1.

Can. VI. Si quis sine gratia Dei credentibus, volentibus, desiderantibus, conantibus, laborantibus, vigilantibus, studentibus, petentibus, querentibus, pulsantibus misericordiam nobis divinitus conferri dicit, non autem ut credamus, velimus, vel hæc omnia sicut oportet fieri, agere valeamus per infusionem & inspirationem Spiritus sancti in nobis constitetur, & aut humilitati, aut obedientie humane subjungit gratiæ adiutorium, nec ut obedienter & humiles simus, ipsius gratiæ donum esse consentit, resistit Apostolo dicenti: Quia habes, quod non accepisti? Et gratia DEI sum id quod sum.

Can. VII. Si quis per naturæ vigorem bonum aliquid, quod ad salutem pertinet vite æternæ, cogitare, ut expedit, aut eligere sive salvari, id est Evangelicæ predicationi consentire posse confirmat absque illuminatione & inspiratione Spiritus sancti, qui dat omnibus suavitatem in consentiendo, & credendo veritati, heretico fallitur spiritu, non intelligens vocem Dei in Evangelio dicentis: Sine me nihil potestis facere; & illud Apostoli: Non quod idonei sumus cogitare aliquid a nobis, sed sufficientia nostra est ex DEO est.

4. Can. XII. Tales non DEUS amat, quales futuri sumus ipsius dono, non quales sumus nostro merito.

Depræsumptus est ex Augustini ep. 105. ad Sixtum. Docere intendit sancta Synodus, neminem quantumvis iustum promereri posse suam ad æternam vitam prædestinationem; seu quod eodem recidit, finalis perseverantiæ donum. Quod quidem (ut loquitur Concilium Tridentinum sess. 6. cap. 13.) aliunde haberi non potest nisi ab eo, qui potens est eum, qui stat, statuere, ut perseveranter stet: & eum qui cadit restituere. Fulcitur item canone isto mere gratuita in æterno Dei proposito prædestinatione. Hinc enim dependet series omnis gratiæ bonorumque operum, quibus æterna vita paratur. Efficax namque intentio finis invehit secum omnia media, sine quibus non attingitur finis: & quicquid terminum certo intendit, eadem intentione viam inquit, qua necessario eundem sit ad terminum. Sunt itaque prædestinationis effectus, nullatenus vero prædestinationis causa omnes gratiæ efficaces, & ex his procedentia bona opera, & quod non cadit sub meritum perseverantiæ donum. Eoque sensu prædicat Apostolus Rom. 8. Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum his, qui secundum propositum vocati sunt Sancti. Quod sane propositum Dei sic ibidem docet Augustinus in exposit. epistolæ ad Rom. exposit. 55. & in lib. de bono perseverantiæ cap. ult. & lib. de prædest. Sancti cap. 15. & epistolæ ad Sixtum 105. & alibi passim, non fundari super futuris meritis, sed ex opposito illa inibi æterno Dei proposito in fonte, & causa ex qua promanant. Unde profectum Apostolus ibid. Quos enim præcipit, illos prædestinavit conformes fieri imagini Filii sui, ut sit ipse primogenitus ex multis fratribus. Sane sicut primogenitus Filius Dei, de quo sic testatur Apostolus Rom. 1. Prædestinatus est Filius Dei in virtute, sine ullis humanitatis illius præcedentibus meritis electus est ad hoc, ut in personam Verbi assumeretur; ita quicumque ad vitam prædestinantur æternam, id beneficium debent electionis suæ non propriis virtutibus ac meritis, sed gratiæ Dei electioni ac proposito, quo ipsos prorsus immeritos sejunxit a massa damnationis, in qua inclusi una cum reprobis erant. Quo eodem sensu tum respectu prædestinationis ex proposito, tum necessitatis gratiæ præventionis, sic suam ad Romanos epistolam prosequitur Paulus: Non est volentis nec currentis, sed miserentis Dei. Quod Apostolicum effatum præclare Augustinus dilucidat in Enchiridio cap. 32. Si propterea dictum est, non esse volentis neque currentis, sed miserentis Dei: quia ex utroque fit, id est ex voluntate hominis, & misericordia Dei; tamquam diceretur, non sufficit sola voluntas hominis, si non sit etiam misericordia Dei: non ergo sufficit misericordia Dei, si non sit etiam voluntas hominis: quia id voluntas hominis sola non implet. Cur non & e contrario recte dicitur, non miserentis est Dei, sed volentis hominis; quia id misericordia sola Dei non implet? Porro si nullus Christianus dicere audebit, non miserentis est Dei, sed volentis est hominis, ne Apostolo apertissime contradicat, restat ut propterea recte dictum intelligatur, non volentis, neque currentis, sed miserentis est Dei, ut totum Deo detur, qui hominis voluntatem bonam, & præparat adjuvandam, & adjuvat præparatam. Hoc scilicet inueniens, nullum esse bonæ voluntatis meritum nisi præveniente & adjuvante Deo. Similia habet Augustinus lib. 1. ad Simplicianum, q. 2.

juxta sententiam Apostolicam: Quid habes, quod non accepisti? Si autem accepisti, quid gloriaris quasi non acceperis? 1. Cor. 4.

5. Can. XIV. Nullus miser de quacunque miseria liberatur, nisi per DEI misericordiam præveniat, sicut Psalmista dicit: Misericordia ejus præveniet me. Et: Cito anticipent nos misericordia tue Domine.

Canonem istum Synodus edidit, ut antidoti loco esset adversus Massiliensium errorem, quem his verbis Prosper epistolæ ad Augustinum prodit: Adhanc gratiam, qua in Christo renascimur, pervenisse credunt, per naturalem scilicet facultatem petendo, querendo, & pulsando: & ideo accipiat, & ideo inveniat, & ideo introeat, quia bono nature bene usus est, ut ad istam salvantem gratiam initialis gratiæ ope meruerit pervenire. Sed his egregie respondet Augustinus de bono perseverantiæ c. 23. Ubi intelligimus & hoc ipsum esse donum Dei, ut veraci corde, & spiritualiter clamemus ad Dominum: Attendant ergo quomodo falluntur, qui putant esse a nobis, & non dari nobis ut petamus, queramus, & pulsemus: & hoc esse dicunt quod gratia proceditur merito nostro, & sequatur illa; cum accipiamus petentes, & inveniamus quærentes, aperianturque pulsantibus. Nec volunt intelligere; etiam hoc divini muneris esse, ut oremus, hoc est petamus, queramus, atque pulsemus.

Can. XVI. Fortitudinem Gentium mundana cupiditas facit; fortitudinem Christianorum Dei caritas facit, que diffusa est in cordibus nostris, non per voluntatis arbitrium, sed per Spiritum sanctum, qui datus est nobis, nullis meritis gratiam prævenientibus.

Desumptum est ex Opere Augustini contra Julianum lib. 1. num. 83. & ex ejusdem libro de Patientia cap. 17.

6. Can. XVIII. Debetur merces bonis operibus si stant; sed gratia, que non debetur, præcedit ut stant.

Hinc igitur mirabili nexu copulantur gratuitum, & meritorium; quia hominis meritum a gratia Christi præceditur ac prævenitur, atque ex ejus gratuita bonitatis fonte dimanat.

Can. XIX. Natura humana, est in illa integritate, in qua condita est, permaneret, nullo modo seipsam Creatore suo non adjuvante servaret. Unde cum sine gratia DEI salutem non possit custodire, quam accepit, quomodo sine gratia Dei poterit reparare, quod perdidit?

Desumptum est ex Augustini epistolæ 108. Cui doctrinæ de actualium auxiliorum ad habituales gratiam necessariam adjunctione, suffragatur aliud ejus testimonium lib. de corrept. & grat. cap. 12. Si autem hoc adiutorium vel homini, vel Angelo, cum primum facti sunt, desuisset, quoniam non talis natura facta erat, ut sine divino adiutorio posset manere, si vellet, non utique sua culpa cecidissent: adiutorium quippe desuisset, sine quo manere non possent. Quæ Augustiniana doctrina funditus evertitur Michaelis Bajii dogma, hominem peccare in eo etiam quod evitare non possit. Et stabilitur species illa gratiæ, que sufficiens dicitur, cum certum sit, illud adiutorium Angelis qui lapsi sunt, & Adamo post primam gratiam collatum, pertinere ad gratiam actualem, non tamen efficacem; quia illi non perstitissent in gratia cum illo auxilio, ergo ad sufficientem, quatenus cum illo potuissent & culpam & ruinam evadere.

Can. XX. Multa in homine bona sunt, que non facit homo; (cujusmodi sunt gratiæ omnes prævenientes) nulla autem bona facit homo, que Deus non præstet ut faciat homo.

Erutum est ex Augustini lib. contra duas epistolæ Pelagii cap. 8.

7. Can. XXII. Nemo de suo habet nisi peccatum & mendacium.

Ex ejusdem tract. 5. in Joann. habet quidem homo gratiam, non ex se tamen, sed ex divina bonitate, fecundum Apostolum dicentem Rom. 11. 6. Si autem gratia, jam non ex operibus: alioqui gratia jam non est gratia. Et sapienter ait Augustinus epistolæ 143. ad Julianam viduam virginis Demetriadiæ matrem: Nec moremini quia dicimus, & vestra esse, & ex vobis non esse; nam & patrem quotidianum dicimus nostrum, sed tamen addimus, da nobis. An vero quando Apostolo dicente audierit homo, Quis enim te discernit? Respondurus est, bona voluntas